

02142001

Kosárfonó

szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

0. A javaslatot tevő adatai

a) természetes személy esetén:

- név:
- lakcím:
- e-mail cím:
- telefonszám:

b) nem természetes személy esetén:

- név: **oktatásért felelős miniszter**
- jogi személy működési formája (cégforma):
- székhely:
- képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:
- képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:
- képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:
- kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:
- kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:
- kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

1.1.megnevezése: Kosárfonó

1.2.besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0214

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

2.1.megnevezése: Kosárfonó

2.2.szintjének besorolása

2.2.1. az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint:2

2.2.2. a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint:2

2.2.3. a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése

Nem releváns

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A kosárfonó: a kosárfonás a Kárpát-medence magyar és nemzetiségi népi kézműves hagyományainak, anyagi- és tárgyi kultúrájának (technika, technológia, formakincs) táji specifikus, anyanyelvi szintű elsajátítása révén, a mai, korszerű környezet- és lakáskultúrában alkalmazható termékeket létrehozó tevékenység. A kosárfonó használati és dísz tárgyakat, ajándéktárgyakat készít. Birtokában van az ökológiailag jellemző alapanyagok ismeretének és használatának és széleskörű szakmatörténeti, anyagismereti, technikai, technológiai módszerek alkalmazásának. Tárgyalakítását a fűz és az egyéb fonható szálak anyagok, néprajzi értékek felhasználásával és a hagyomány ápolásával végzi.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása

Nem áll szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1. Iskolai előképzettség: befejezett iskolai végzettséget nem igényel
- 6.2. Szakmai előképzettség:-
- 6.3. Egészségügyi alkalmassági követelmény:-
- 6.4. Szakmai gyakorlat időtartama:-

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:(Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege.)

- 7.1. Minimális óraszámja iskolarendszeren kívül: 480 óra
- 7.2. Maximális óraszámja iskolarendszeren kívül: 720 óra

8. A szakmai követelmények leírása

8.1. Programkövetelmény-modul neve: Népi kézműves vállalkozás működtetése

Programkövetelmény-modul sorszámja: 1

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

- Minimális óraszám: 100
- Maximális óraszám: 150

Képzési forma: Csoportos

Egyéni felkészítés

Távoktatás

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Ismeri a népművészet, néprajz alapjait. Tisztában van a művészet-történeti stíluskorszakokkal, szellemi és tárgyi sajátosságaival.	Képes a tanultakat összefüggésben látni. Képes folyamatosan bővíteni szakmai, művészeti, néprajzi ismereteit.	Mindig szem előtt tartja a tanultak alapján a stílusjegyek megfelelő alkalmazását.	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát.

Ismeri és érti a különböző társadalmi rétegek hagyományos környezetének és tárgykultúrájának változásaiból adódó összefüggéseket.	Hagyományörző rendezvényeket látogat Képes tájékozódni szakmai fejlődésének lehetőségeiről – szakmai pályázatok, továbbképzések, szakmai fórumok, érdekképviselői szervezetek, - különféle szakmai rangok, címek (Népművészet Ifjú Mestere, Népi iparművész) megszerzésének módjáról.	Mindig szem előtt tartja a tanultak alapján a stílusjegyek megfelelő alkalmazását.	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát.
Ismeri a műhely, műhelygaléria létrehozásának törvényességi, szakmai szempontjait, valamint berendezésének munkavédelmi, környezetvédelmi, látványossági, szakmai szempontok szerinti kialakítását;	A tanultak alkalmazásával képes kialakítani, berendezni műhelyét, műhelygalériáját.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Tisztában van a raktár kialakításának és működtetésének szabályaival;	Képes kialakítani és kezelni raktárát.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Ismeri a vállalkozási formákat, a vállalkozás létrehozásának, működtetésének szabályait;	Képes vállalkozást indítani és működtetni.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Érti a piackutatás és marketing alapjait; Ismeri a költségkalkuláció, árképzés, üzleti terv, SWOT - analízis fogalmakat és érti ezek alkalmazását;	Képes kialakítani értékesítési csatornáit. A tanultak alkalmazásával képes költségkalkulációt, ár kalkulációt készíteni, alapanyag szükségletet számolni, üzleti tervet készíteni.	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat kezeli.
Ismeri a kivitelezési- és műhelyrajz készítésének alapjait, egyezményes jeleit, pontos használatukat;	Munkájában megvalósítja a szerzett tudásanyagot.	Elkötelezetten alkalmazza a tanultakat és felelősséget vállal az elvégzett munkáért.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat kezeli.
Tisztában van a népi kézművesség termékeinek értékesítési formáival, lehetőségeivel, a szerzői jog szabályaival.	Kiépíti, létrehozza saját arculatát, promóciós anyagokat, cégért készít.	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Ismeri jelentős alkotók kiemelkedő alkotásait;	Figyelemmel kíséri a kortárs kézművesek tevékenységét.	Nyitott és érzékeny a modern stílusokra és felelősséggel kezeli a megismerteket.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri az alapanyagokat és azok beszerzésének lehetőségeit	Képes tájékozódni az alapanyag beszerzés lehetőségeiről. A hagyományos mintakincs alapján az alapanyag, forma, funkció és a díszítőmény harmonikus egységét alkalmazva alkot.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat megoldja.
Tisztában van a munka-,	Gondoskodik munkavé-	Felelősséggel törekszik az	Önállóan képes munkáját

baleset-, és tűzvédelem alapjaival	delmi szabályok betartásáról és baleset megelőzésről.	előírások jogszabály szerinti alkalmazására.	végezni.

8.2.Programkövetelmény-modul neve: Kosárfonó

Programkövetelmény-modul sorszáma:2

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

- Minimális óraszám: 380 óra
- Maximális óraszám: 570 óra

Képzési forma:Csoportos

Egyéni felkészítés

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Ismeri a kosárfonás kultúrtörténetének szakmai hagyományait (egyetemes és magyar), a Kárpát-medence fűzveszből és egyéb fonható szálal anyagból fonott tárgyait.	Szakmai és néprajzi hagyományok tudásának birtokában, azok szabályait betartva alkot.	Törekszik a tanult stílusok helyes alkalmazására.	Vezetője segítségével tájékozódik a különböző korszakok sajátos stílusjegyei között.
Ismeri a kosárfonás technikáinak alkalmazási lehetőségeit a XXI. században.	A hagyományok és a XXI. sz. követelményeit figyelembe véve a kosárfonás technikáival készíti használati tárgyait.	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	A hagyományok és a XXI. sz. követelményeit figyelembe véve készíti el vezetője útmutatásával az adott tárgyat.
Ismeri a Kárpát-medence fonásra alkalmas szálal anyagait.	Képes bővíteni szakmai, néprajzi ismereteit, így a műveletek során tudja alkalmazni a fonáshoz megfelelő szálalanyagokat is.	Értékként tekint a tanult anyagok helyes alkalmazására.	Vezetője támogatásával végzi feladatát.
Ismeri a fűztermesztés és feldolgozásának módjait és a feldolgozására szolgáló eszközöket.	Előkészítésre és fonásra alkalmassá teszi a felhasználandó alapanyagokat.	Törekszik a minőségi munkavégzésre és igényes kivitelezésre.	Vezetője szakmai mentorálásával végzi feladatát.
Ismeri a fűzveszből és egyéb fonható szálal anyagból a népi fonáskultúrában, a háziiparban és a feldolgozóiparban alkalmazott hagyományos fonási eljárásokat.	Képes az adott tárgynak megfelelően kiválasztani és alkalmazni a feldolgozási módot, eszközöket, anyagokat.	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	Vezetője segítségével, szakmai mentorálásával végzi feladatát.
Ismeri a kosárfonás munkafolyamatait, a műveleti sorrendet.	Képes helyesen alkalmazni a tanultaknak megfelelően a kosárfonás munkafolyamatait a megfelelő műveleti sorrendben.	Törekszik az esztétikus megjelenítésre.	Önállóan végzi munkáját.
Tisztában van a tervek, műhelyrajzok értelmezésével, szakmai jelentősé-	Képes tervek értelmezésére, utasítások megértésére, pontos követésére.	Törekszik a precíz, pontos feladatmegoldásra.	Vezetői segítséggel végzi munkáját.

gével	Alkotói, megrendelői igény szerint tervet készít Látványtervet készít. Tervdokumentációt készít, archiválja a tervet.		
Ismeri a tervezett anyagszükségletek pontos kiszámítását.	Képes tudása alapján a megfelelő anyagválasztásra, valamint a munkájához szükséges anyagszükséglet felmérésére.	Felelősséggel tervezi adott feladathoz az anyagszükségletet, figyel a gazdaságosságra.	Vezetői támogatással végzi munkáját és kezeli a felmerülő problémákat.
Ismeri a szakma kézi és gépi eszközeinek használatát, karbantartását.	A vesszőfonás eszközeinek szakszerű használata	Elkötelezett a munkakörnyezetére és az előírásokra tudatosan figyel.	Felelősséggel betartja a termékkészítésre vonatkozó munkabiztonsági előírásokat.

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A népi kézműves szakmák, így a kosárfonó is műveltségünk, a helyi, tájegységi kulturális örökségek részét képezi. Kedvező földrajzi, gazdasági adottságok, szociális lehetőségek esetén helyben megtermelt alapanyagokkal, a helyi turizmust és ezzel a megélhetést is szolgálja. Megőrzi a magyar nyelvterület néprajzi és szakmai hagyományait. Funkcionális, a XXI század háztartásaiba, lakáskultúrájába, mindennapi életébe harmonikusan illeszkedő, praktikus, magas esztétikai értékű tárgyakat állít elő.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása

10.1. Személyi feltételek: Az egyes vizsgatevékenységek lebonyolításában a hatályos köznevelésről, illetve a szakképzésről szóló törvények előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

10.2. Tárgyi feltételek: Berendezett elméleti tanterem, valamint berendezett kosárfonó szakmai műhely

Berendezett kosárfonó szakmai tanműhely:

- tágas, világos, jól szellőztethető, vizes munkafolyamatok végzésére alkalmas padlózatú szakmai tanműhely
- hideg-, melegvíz vételi lehetőség valamint áztatókád (minimum: (140 cm x 55 cm x 40 cm)
- fonópadok (a tanulólétszámnak megfelelő számú),
- a szakma gyakorlásához szükséges alapvető kéziszerszámok (a tanulólétszámnak megfelelő számú),
- fonópadoknál alkalmazható irányított helyi fényforrások
- zárható szekrény az emberi szervezetre káros, mérgező segédanyagok tárolására,
- jól szellőző, száraz, a tanműhelyhez közeli alapanyagraktár, valamint készárú raktár
- polcrendszer a félkész termékeknek, valamint a termékeket bemutató oktató mintagyűjtemény

10.3. Vizsgatevékenységek részletes leírása

Megnevezése	Időtartama	Egyes vizsgatételek és feladatok bemutatása	A mérés módszere	Az értékelés szempontjai	Súlyozása százalékos arányban kifejezve a vizsga egészének értékelésében	Egyéb követelmények
Szóbeli vizsgatevékenység	45 perc	Népi kézműves kosárfonó vizsgatételek, melyek tükrözik a képzés alatt elsajátított vállalkozás, marketing, munkavédelmi és szakma elméleti tudást	szóbeli	Értékelés érdemjeggyel, a szóbeli tételhez mellékelt értékelő lap segítségével	25 %	
A) Gyakorlati vizsgafeladat	a képzés utolsó negyedében készül	A vizsgaremek tárgyainak többféle fonási-, szegési módot kell bemutatniuk. A vizsgaremek kollekciónak legalább 5 tárgyból kell állnia, melyet a különböző kosárformák közül kell kiválasztani, ill. összeválogatni: -1 kerek kosár -1 ovális kosár -1 szögletes kosár, vagy tálca, - 1 zöldvesszős kosár -1 üveg vagy demizson (gazdasági jellegű) Fülelésben alkalmazzák a csavart, a bevásárló fület, illetve a benyúló fület.	Vizsgaremek	Értékelés érdemjeggyel A képző intézmény által készített értékelő lap szerint.	50 %	vizsga kiállítás
B) Gyakorlati vizsgafeladat	a képzés utolsó negyedében készül	A vizsgaremekek dokumentációja, keresztmetszeti, vetületi rajzokkal a vizsgaremek főbb munkafolyamati leírásával	írásbeli, rajzos dokumentáció	Értékelés érdemjeggyel A képző intézmény által készített értékelő lap szerint.	10%	dokumentáció bemutatása a vizsgán
C.) Gyakorlati vizsgafeladat	90 perc	Szakértői, oktatói kidolgozó munka alapján összeállított gyakorlati feladatok megvalósítása: részfeladatok, munkafázisok, fonástechnikák, formaalakítási, illesztési, eldolgozási, szegési műveletek. (kosáralj készítés, oldalkarók behelyezése, lábazat kialakítása, oldalfonás, különböző gyűrűfonás, szegés, fülelés	gyakorlat	Értékelés érdemjeggyel A képző intézmény által készített értékelő lap szerint	15 %	mennyiség és minőség értékelése

10.4. A képesítő vizsga egészének értékelése:

A képesítő vizsga egyes vizsgatevékenységeihez rendelt vizsgafeladatok érdemjegye az elért %-os teljesítmények alapján:

- 81 - 100% jeles (5)
- 71 - 80% jó (4)
- 61 - 70% közepes (3)
- 51 - 60% elégséges (2)
- 0 - 50% elégtelen (1)

A képesítő vizsga osztályzatát a vizsgafeladatonként elért érdemjegyek vizsgafeladat értékelési arányával súlyozott átlaga alapján kerekítve, az általános szabályok szerint kell meghatározni.

Sikertelen a képesítő vizsga, ha annak bármelyik vizsgatevékenységéhez rendelt vizsgafeladatának érdemjegye elégtelen (1).

Javítóvizsga esetén csak az elégtelenre, illetve pótlóvizsga esetén csak az igazoltan nem teljesített vizsgatevékenység ismétlése szükséges.

10.5. A képesítő vizsga menetének leírása:

10.5.1. A vizsgára bocsátás feltételei:

Iskolarendszeren kívüli képzésben a modulzáró vizsga eredményes letétele, vizsgaremekek bemutatása

Igazolt szakmai gyakorlat

A szakmai gyakorlat teljesíthető alkotó tábor keretében, kézműves vásáron való termékárusítással, tanulmányi kirándulással, mesterek műhelyeinek látogatásával, mesterség bemutatóval, illetve műhelygyakorlattal.

Iskolarendszeren kívüli képzés esetén, 80 óra.

Vizsgaremek, elkészítése

A vizsgaremek tárgyainak többféle fonási-, szegési módot kell bemutatniuk.

A vizsgaremek kollekciónak legalább 5 tárgyból kell állnia, melyet a különböző kosárformák közül kell kiválasztani, ill. összeválogatni:

-1 kerek kosár -1 ovális kosár -1 szögletes kosár, vagy tálca - 1 zöldvesszős kosár (gazdasági jellegű) -1 üveg vagy demizson

Fülezésben alkalmazzák a csavart, a bevásárló fület, illetve a benyúló fület,

Vizsgaremek szakmai leírásának elkészítése

A vizsgaremekek dokumentációja, keresztmetszeti, vetületi rajzokkal a vizsgaremek főbb munkafolyamati leírásával

10.5.2. Gyakorlati vizsgatevékenység

A) Gyakorlati vizsgafeladat: A népi kézműves vizsgaremek kiállítási körülmények között történő bemutatása.

B) Gyakorlati vizsgafeladat: A vizsgaremek szakmai leírásának, a rajzoknak, a vizsgaremek, néprajzi hátterének, technológiájának bemutatása.

Az A) és B) gyakorlati vizsgafeladat értékelési súlyaránya 50% + 10%

C) Gyakorlati vizsgafeladat: A tárgyalkotó tevékenységre jellemző technológia részfolyamatainak elkészítése műhely körülmények közt, a gyakorlati vizsga meghatározott ideje alatt.

A vizsgafeladat ismertetése:

- a kosárfonás technikáival bemutatható szakmai feladatok elvégzése. Műhelykörülmények között meghatározott technológiai folyamat elvégzése
- részfeladatok, munkafázisok, fonástechnikák, formaalakítási illesztési, eldolgozási, szegési műveletek.
- kosáralj készítés, oldalkarók behelyezése, lábázat kialakítása, oldalfonás, különböző gyűrűfonás, szegés, fűlezés

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 15 %

10.5.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység vizsgakérdései a programkövetelmény témaköreinek mindegyikét tartalmazza.

A Kosárfonó szakképesítés szakmatörténeti, néprajzi, anyagismereti, szakmai ismereti, technológiai, munkavédelmi elméleti tudásanyagának, valamint a népi vállalkozás működtetéséhez kapcsolódó ismeretek bemutatása.

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 25 %

10.6. A képesítő vizsgán használható segédeszközök és használatuk részletes szabályai:

A szóbeli vizsga lehetőség szerint, a vizsgaremekek kiállítása termében kerül megrendezésre.

A szóbeli tételek tartalmazzák a segédanyagokra vonatkozó információt.

A gyakorlati vizsga a szakmai műhelyben történik.

11. A képzés megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek. Berendezések, szerszámok, gépek, alapanyagok

A kosárfonó szakmai műhely tartozékai

Fonópad, bak, deszka
Metszőolló
Szúróár

Verővas
Kés
Mérőeszközök
Kézi fűrő
Fűrőgép
Talpas derékszög
Állványos fűrőgép a tálcalapokhoz
Harapófogó
Kombinált fogó
Csípőfogó
Hasító
Kézi gyalu
Kézi fűrész
Kalapács
Ráspoly
Mérleg
Egyengető fa
Tároló (alapanyag méret szerinti tárolására)
Készáru tároló
Mintagyűjtemény, méretkatalógus
Munkakötény
Áztatókád (140 cm x 55 cm x 40 cm)
Forma és fonástechnika bemutatására mintakollekció
Forma és fonástechnika bemutatására nagyobb méretű fotódokumentáció
Tűzoltó készülék
Elsősegély láda